

Åse grunneierlag v/ Terje Vollan
Åse
8484 RISØYHAMN

Saksb.: Lars Sæter
e-post: fmnolsa@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 51
Vår ref: 2016/2349
Deres ref:
Vår dato: 03.06.2016
Deres dato: 18.04.2016
Arkivkode: 443.1

Tillatelse til stamfiske etter laks og utsetting av laksyngel i Åseelva, Andøy

Vedtak 1 - stamfiske

Åse grunneierlag v/Terje Vollan har med hjemmel i lov av 15. mai 1992 om laksefisk og innlandsfisk m.v., § 13, fått tillatelse til uttak av maksimalt 4 stamfisk av laks fra Åseelva (2 hannfisk og 2 hunnfisk) per år for driftsplanperioden 2016 - 2019.

Vedtak 2 – utsetting

Med hjemmel i forskrift av 11. november 1993 om utsetting av fisk og andre ferskvannsorganismer, § 2 punkt 1 og 2, gir Fylkesmannen i Nordland med dette Åse grunneierlag v/Terje Vollan tillatelse til utsetting av avkom (årsyngel) fra inntil 2 holaks og 2 hannlaks per år for perioden 2017 - 2020.

Tillatelsen gjelder for følgende:

Vatn/elv/sjø: **Åseelva**

Kommune: **Andøy**

Arbeidets formål: **Fangst av stamlaks for stryking og innlegging av rogn i klekkeriet på Åse for seinere utsetting av yngel i Åseelva ovenfor lakseførende strekning.**

Stamfiske, klekkeridrift og fiskekultivering som en del av undervisningen ved Åse Montessorriskole.

Arbeidets art: **Fiske med stang, håv/lys, not og garn. Not og garn må brukes med forsiktighet.**

Tidsavgrensning: **Driftsplanperioden 2016 – 2019/2020**

Tillatelsen gjelder på følgende vilkår:

1. Før stamfiske starter må Mattilsynet ha gitt tillatelse i henhold til aktuelle bestemmelser i Matloven. Helse-/sykdomskontroll av kultiveringsanlegg og utsettingsmateriale skal ellers gjennomføres i henhold til gjeldende bestemmelser i Matloven med tilhørende forskrifter, se spesielt forskrift av 17. juni 2008 om drift av akvakulturanlegg. Informasjon finnes på Mattilsynets hjemmesider www.mattilsynet.no
2. Før redskap brukes i nytt vassdrag skal det være tørt. Er redskapet brukt i vassdrag hvor det er påvist eller er mistanke om meldepliktig sykdom skal det være desinfisert.
3. For å unngå skader og dødelighet må stamfisken behandles så skånsomt som mulig både under fangst og oppbevaring. Det vises her til tidligere oversendt brosjyre «Gi laksen en sjanse» og til informasjon om skånsom behandling av laks på Norske Lakseelvers nettsider <http://lakseelver.no/news-2015/en-dod-laks-gyter-ikke>
4. «Sikker» oppdrettslaks og eventuell regnbueørret eller andre fremmede fiskeslag (eks. pukkellaks) skal avlives etter hvert som den fanges. Fisk som avlives og fisk som dør på grunn av mekaniske skader skal disponeres til inntekt for kultiveringsvirksomheten og driftsplanarbeidet i Åseelva.
5. Det skal tas skjellprøver av all laks, regnbueørret og pukkellaks som fanges. Kun laks som etter skjellanalyse og gentesting vurderes som vill skal benyttes som stamfisk. Til hjelp for å skille aktuelle "fiskearter" viser vi til tidligere tilsendt plansje med fargebilder av villaks, oppdrettslaks m.m. Husk at fangstredskap og fangststed i vassdraget skal noteres på skjellkonvolutten. Det er også svært viktig av fiskens lengde blir målt. Skjellprøver på levende fisk tas ved at 4-5 skjell nappes ut med en smal tang. På baksiden av skjellkonvolutten er det vist hvor på fisken skjellene skal tas. Nøyaktig utfylte skjellkonvolutter sendes fortløpende til Veterinærinstituttet Trondheim, Postboks 5695 Sluppen, 7485 Trondheim. Skjellkonvolutter og aktuell informasjon vil bli oversendt fra Veterinærinstituttet før stamfiske starter.
6. Rapport fra stamfiske med resultater fra skjellanalysene sendes Fylkesmannen i Nordland, Miljøvernavdelingen, Postboks 1405, 8002 Bodø innen 1. november hvert år.
7. Miljøvernavdelingen skal varsles minst en uke før utsetting skjer for å ha mulighet til å kontrollere utsettingsmaterialet og at øvrige vilkår for utsettingen er oppfylt.
8. For å kunne kontrollere effekten av utsettingene skal fisken merkes ved fettfinneklipping eller ved andre tilfredsstillende metoder før den settes ut.
9. Laksyngelen som produseres i klekkeriet på Åse skal settes ut ovenfor lakseførende strekning i Åseelva, ikke seinere enn midten av august.

Søknad og bakgrunn

Fylkesmannen viser til søknad av 18.04.2016 fra Åse grunneierlag om tillatelse til stamfiske og utsetting av laksyngel i Åseelva.

Vi viser også til forrige stamfisketillatelse av 04.10.2002 som gjaldt for perioden 2002 – 2007, til Direktoratet for Naturforvaltnings vedtak av 06.11.2001, til driftsplanen for Åseelva for perioden 2014 - 2019 og til vårt brev av 30.03.2015 der vi blant annet skrev følgende: «Som dere er kjent med setter de nye retningslinjene for utsetting av anadrome laksefisk krav om opphavskontroll av stamfisken for å unngå bruk av rømt oppdrettslaks eller avkom av rømt oppdrettslaks i kultiveringsarbeidet. I praksis betyr dette at dere som i 2015, må ta skjellprøver av stamfisken som sendes inn til Veterinærinstituttet for analyse og videre gentesting».

Lovgrunnlaget for avgjørelsen

Ved kongelig resolusjon av 27. november 1992 ble Fylkesmannsombetet delegert myndighet etter § 13 i lov av 15. mai 1992 om laksefisk og innlandsfisk m.v. I medhold av denne paragrafen kan fylkesmannen *"uten hensyn til den enkelte grunneier eller rettighetshaver, eller til bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, gi tillatelse til å fange stamfisk og settefisk og til vitenskapelige undersøkelser eller praktiske forsøk og fiskekulturtiltak. Før fangst eller arbeid igangsettes, skal grunneiere og fiskeberettigete varsles."*

Miljøverndepartementet vedtok 11. november 1993 ny forskrift om utsetting av fisk og andre ferskvannsorganismer. I § 1 slås det fast at det uten særskilt tillatelse er forbudt å sette ut anadrome laksefisk og innlandsfisk (samt levende rogn) i vassdrag, fjorder og havområder.

Fylkesmannen kan i medhold av § 2 punkt 1 i forskriften gi tillatelse til utsetting av anadrome laksefisk i ferskvann til kultiveringsformål når arten finnes eller har forekommet i den aktuelle delen av vassdraget tidligere. I medhold av § 2 punkt 2 kan fylkesmannen gi tillatelse til utsetting av laks ovenfor lakseførende strekning etter retningslinjer gitt av Miljødirektoratet.

I forskriftens § 5 slås det fast at det i utsettingstillatelsen skal settes vilkår om: Stamme som skal benyttes, produksjonssted for utsettingsmateriale, utsettingsmaterialets opprinnelse og kvalitet, antall individer, utsettingssted og -tid og plikt til varsling før utsetting for kontroll av utsettingen. I tillegg kan det settes andre vilkår.

I 2014 utarbeidet Miljødirektoratet nye retningslinjer for utsetting av anadrom fisk, se Veileder M186-2014 <http://www.miljodirektoratet.no/Documents/publikasjoner/M186/M186.pdf>. Utgangspunktet er at fylkesmannen skal følge disse retningslinjene ved behandling av søknader om utsetting. I kap. 2.2 (Krav til virksomheten) står følgende: "Utsetting av fisk skal ikke være kompensasjon for at forholdene ikke har blitt lagt til rette for naturlig produksjon, eller for at fangsttrykket er for stort. Arbeid med å fjerne negativ påvirkning skal prioriteres, dernest tiltak for å motvirke effekten av påvirkningsfaktoren». I tillegg er det spesifikke retningslinjer knyttet til bestandsstatus for laksen i det aktuelle vassdraget.

Når det gjelder utsetting ovenfor lakseførende strekning gjelder følgende retningslinjer: «Det kan vurderes å utnytte områder oppstrøms vandringshindre som oppvekstområde for anadrom yngel. Utsetting i slike områder er reversible tiltak, slik at arten forsvinner hvis utsettingene opphører. Som en hovedregel kan slik utsetting tillates dersom utsettingen ikke medfører fare for irreversible skade på opprinnelig fauna».

Vedtaket er også vurdert i forhold til prinsippene i lov av 20. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold.

Begrunnelse

Vi mener den begrunnelsen som ble gitt i den forrige stamfisketillatelsen for perioden 2002-2007 fortsatt er gyldig:

«For nærmere begrunnelse vil vi vise til Direktoratet for naturforvaltnings brev/vedtak av 06.11.2002 der det ble konkludert med følgende: Direktoratet for naturforvaltning deler Fylkesmannen i Nordland sin oppfatning av at det de siste årene har vært tilstrekkelig med gytelaks i Åsevassdraget til å sikre naturlig produksjon i vassdraget, og at det følgelig ikke er

behov for utsettinger av laks for å sikre den reetablerte laksebestanden. Imidlertid kan det likevel være akseptabelt til undervisningsformål å ha en viss drift i klekkeriet. En forutsetning for at det i første omgang skal tillates uttak av stamlaks og i andre omgang tillatelse til utsetting av årsyngel, er at den naturlige lakseproduksjonen påvirkes minimalt. Videre forutsetter vi at det i løpet av rimelig tid, og seinest innen utgangen av 2002, foreligger en driftsplan for Åsevassdraget som underbygger at det fortsatt bør være drift i det lokale klekkeriet.

Etter at DN fattet sitt vedtak den 06.11.02 er det utarbeidet en driftsplan for Nupenvassdraget (inkl. Åselva) som vi ga tilbakemelding på i vårt brev av 24.06.02. I brevet skrev vi bl.a. følgende: Når det gjelder opptak av stamlaks og utsetting av yngel finner vi det riktig å forholde oss til den vurdering Direktoratet for naturforvaltning foretok i 2001. Vi ser derfor positivt på å innvilge en flerårig tillatelse som gjelder driftsplanperioden og med de krav som ble satt av direktoratet. Dette følges opp gjennom denne stamfisketillatelsen som gis for driftsplanperioden 2002 - 2007».

I DN sitt brev/vedtak av 06.11.2001 ble det blant annet stilt krav om at uttaket av stamfisk skulle være på maksimalt to hunnlaks og to hannlaks per år og at laksungene som blir produsert i klekkeriet skal settes ut i Åseelva ovenfor lakseførende strekning. Disse kravene videreføres i denne nye tillatelsen.

Fylkesmannen er i tvil om den tillatte kultiveringsaktiviteten fullt ut tilfredsstiller de nye retningslinjene for utsetting av anadrom fisk, men vi velger likevel å gi tillatelse til uttak av inntil fire stamlaks per år og utsetting av avkommet fra denne laksen.

Vi mener at et uttak på maks fire stamlaks per år (derav to hofisk og to hannfisk) vil gi grunnlag for et tilstrekkelig antall yngel til å kunne fylle opp aktuelle utsettingsområder i Åseelva ovenfor lakseførende strekning. Hovedbegrunnelsen for å tillate fortsatt stamfiske og utsetting i Åseelva er likevel å kunne videreføre klekkeri- og kultiveringsvirksomheten i Åseelva som en del undervisningsopplegget ved Åse Montesorriskole. Dette var også hovedbegrunnelsen for forrige tillatelse.

Prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 skal legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet. Etter fylkesmannens vurdering vil den aktuelle kultiveringsaktiviteten under forutsetning av at vilkårene i tillatelsen blir fulgt (se foran), i liten grad kunne medføre skade på naturmangfoldet. Vi ser derfor ikke behov for å sette ytterligere vilkår knyttet til naturmangfoldloven §§ 10-12.

Saksopplysninger

Denne tillatelsen blir ikke kunngjort utover utsendelse til adressater på kopilisten.

Tillatelsen kan påklages til overordnet forvaltningsmyndighet (Miljødirektoratet) i henhold til forvaltningslovens kapittel VI av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt underretning om avgjørelsen er kommet fram til vedkommende part. Eventuell klage skal angi det vedtak som det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, miljøvernavdelingen, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Lars Sæter
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Veterinærinstituttet v/ Bjørn Florø-Larsen
Miljødirektoratet v/ Anne Kristin Jøranlid
Statens naturoppsyn Nordland v/ Geir Håkon Olsen
Mattilsynet Region Nord
Andøy kommune
Midtre Hålogaland politidistrikt